

in.ihned.cz/cr

den pupkem, když ne světa, alespoň Rakousko-Uherska.

Kdyby Pacovští chtěli, mohli by se ucházet o výsadu daleko významnější, než je počátek motocyklového sportu. S nadsázkou by se totiž město mohlo porvat o název Středoevropského času. Proč by se patnáctý poledník východní délky, který je určujícím geografickým východiskem Středoevropského času, nemohl jmenovat podle města v jižních Čechách, jehož zeměpisná délka je 15° východní délky.

Zámek zažil slavná i méně slavná období

Zavítáte-li do Pacova s nadějí, že ve městě strávíte celý víkend obhlížením zdejších pamětihodností, budete odjíždět s hlubokým zklamáním. Na procházku města vám totiž bohatě stačí jedno půldne. Síla Pacova není ukryta za pomyslnými branami města, ale v jeho nejbližším okolí. A tady se může stát, že vám naopak víkend nebude stačit k tomu, abyste zhlédli vše, co k pacovskému kraji – tolikrát opěvovaném v Sovových básních – patří. Ale začneme přece jenom v Pacově na náměstí. Zde se psaly dějiny a zároveň je zde většina místních pamětihodností vyrovnána přímo ve vojenském zákrytu. Vždyť také vojáci – ti lidově-demokratičtí – vtiskli městu dodnes patrnou pečeť. Řeč je o místním zámku, který vystupuje, poněkud nesměle nad nízkými měšťanskými domy. Původní tvrz z konce 13. století byla v 16. století přestavěna na renesanční zámek. Poté, co celé panství získal řád bosých karmelitánů z Malé Strany v Praze, změnil zámek v několika přestavbách svou podobu do barokního kláštera, jemuž věvodil klášterní kostel svatého Václava. Zámek v polovině devatenáctého století získal vídeňský advokát Adolf Weiss, kterému patřilo zdejší panství až do poválečných Benešových dekretů. V roce 1864 sídlila na zámku venkovská škola, v rodině tamějšího učitele se narodil Antonín Sova. Historie

zámku po druhé světové válce již není tak růžová. Zatímco veškeré předcházející přestavby kopírovaly módní architektonické styly, poválečný vývoj zámku jde ruku v ruce s duchem doby – do zámku se nastěhovala armáda a část areálu obestavěla nevzhlednou, dodnes viditelnou panelovou ohradou, za níž se ukrývá vy-

FOTO: 4PHOTO

**Kostel sv. Václava
slouží dnes jako koncertní sál**

bydlené prostranství bývalých kasáren. Sám zámek se z pobytu vojáků nevzpamatoval dodnes a stále čeká na svou rekonstrukci. Pouze jeho severní křídlo bylo v roce 2003 opraveno a dnes slouží jako sídlo úředníkům městského úřadu.

Devastaci neunikly ani kostely

O co veselejší pohled je od omšelého zámku směrem ke dvěma kostelním pacovským dominantám, jež stojí jen několik kroků od zámeckého areálu. Přestože ani barokní klášterní kostel sv. Václava neunikl zájmu armádních hodnostářů a na čas se proměnil ve skladiště vojenského materiálu, dnes září opět ve své barokní nádheře. V letech 1727 až 1732 jej postavili pod dohledem slavného architekta Dienzenhofera s bohatě zdobeným průčelím zakončeným volutovým štítem. Dnes slouží jako koncertní sál.

Děkanský kostel sv. Michaela archanděla, jež stojí jen těsně v sousedství klášterního kostela, byl původně vystavěn v roce 1350 v gotickém stylu. Několikrát byl přestavován, jeho současná podoba je →

OSOBNOST

Antonín Sova

„Rozpomínám se na ten srpnový proslulý den roku 1928, kdy jsem kráčet za rakví Antonína Sovy, a byl to žalný průvod, jen několik čtyřstupů. Tak byl tenkrát pohřbíván pěvec národa, básník lásky, soucitu a vzdoru. Básník vůní naší domoviny. Básník jejich chvějivých krás, které se leskly na obzoru jako pravé stříbro jihočeských rybníků, jako svitek holubích perutí kroužících nad vesnicí, jež zpívala polední píseň. A jako by s tělesnou schránkou Sovovou zapadlo i jeho dílo. Jeho odkaz, tak pramenitě čistý, jemuž vděčíme za milost, kterou obdařil houslovým klíčem svých básní hu-
debnost naší mateřštiny,“ tě-

mito slovy vzpomněl na pacovského rodáka Karel Konrád. Antonín Sova se narodil 26. února 1864 v Pacově v rodině místního učitele. Po studiu v Pelhřimově, Táboře a Písku žil v Praze, kde část svého života prožil jako ředitel městské knihovny. Na konci svého života měl vážné zdravotní problémy a přestěhoval se zpátky do Pacova, kde také v srpnu roku 1928 zemřel. Časopisecky debutoval v Lumíru v roce 1883, knižně Realistickými slokami, které vyšly v roce 1890. K jeho nejznámějším dílům patří sbírky Z mého kraje, Zpěvy domova nebo Básníkovy jaro. Sova je považován za jednoho ze zakladatelů moderní české lyriky.

KAM DO MUZEA

Muzeum Antonína Sovy

dnes kromě expozice věnované slavnému básníkovi představuje i dalšího pacovského rodáka – malíře Jana Autengruba. I on se ve svých dílech věnoval okolní krajině. Část historické expozice Pacovska se vztahuje k prvním mezinárodním motocyklovým závodům na Pacovském okruhu v roce 1906. Nejnovějším exponátem je restaurovaná barokní síň a archiválie z vikariátu pacovského.

Muzeum je otevřeno celoročně v pondělí, úterý, čtvrtek a v pátek od 8 do 15 hodin, ve středu od 8 do 17 hodin. V sobotu je otevřeno jen od 10 do 12 h. a v neděli pak od 14 do 16 h.

Muzeum Antonína Sovy, Hronova 273, tel.: 565 442 193, muzeum.pacov@tiscali.cz

ZAJÍMAVOST

Sovova stezka: Dvanáctikilometrová naučná stezka vede přes vrch Stražiště do obce Lukavec, severně od Pacova. Právě zde nedaleko lukaveckého zámku prožil básník Antonín Sova většinu svého mládí. Dominantou Lukavce je dnes zchátralý čtyřkřídlý jednopatrový zámek, který zde v 18. století nahradil renesanční zámeček ze století šestnáctého. K zámku náležel anglický park, který je veřejně přístupný. Na konci 18. století byl v parku postaven klasicistní pavilón zvaný Hříbek, který byl secesně upraven. Po požáru pacovského zámku se právě do Hříbku nastěhovala rodina Antonína Sovy, dnes je zde malý památník.